



---

*Istungidokument*

---

7.7.2015

B8-0716/2015

## **RESOLUTSIOONI ETTEPANEK**

presidendi avalduse alusel

vastavalt kodukorra artikli 123 lõikele 2

Srebrenica sündmuste mälestamise kohta  
(2015/2747(RSP))

**Igor Šoltes, Terry Reintke, Ulrike Lunacek, Davor Škrlec**  
fraktsiooni Verts/ALE nimel

**Euroopa Parlamendi resolutsioon Srebrenica sündmuste mälestamise kohta  
(2015/2747(RSP))**

*Euroopa Parlament,*

- võttes arvesse oma 15. jaanuari 2009. aasta resolutsiooni Srebrenica kohta<sup>1</sup>,
  - võttes arvesse stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingut ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Bosnia ja Hertsegoviina vahel, mis allkirjastati 16. juunil 2008 Luxembourgis ja mille on ratifitseerinud kõik ELi liikmesriigid,
  - võttes arvesse välisasjade nõukogu 16. märtsi 2015. aasta järeldusi Bosnia ja Hertsegoviina kohta,
  - võttes arvesse ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioone 827 (1993), 1551 (2004) ja 1575 (2004),
  - võttes arvesse ÜRO peasekretäri 15. novembri 1999. aasta aruannet, mis lähtub ÜRO Peaassamblee resolutsioonist 53/35 Srebrenica langemise kohta,
  - võttes arvesse kodukorra artikli 123 lõiget 2,
- A. arvestades, et 11. juulil 1995 langes ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooniga 819 (1993) kaitsealuseks piirkonnaks kuulutatud Ida-Bosnia linn Srebrenica Serbia relvajõudude kätte, mida juhtis kindral Ratko Mladić ja mis olid Serblaste Vabariigi tollaegse presidendi Radovan Karadžići alluvuses;
- B. arvestades, et Srebrenica langemise järel mitmeid päevi väldanud tapatalgus hukkasid kindral Mladići juhitud Bosnia serblaste väed ja sõjaväestatud üksused, sealhulgas Serbiast Bosnia territooriumile sisenenud irregulaarsed Serbia politseiüksused ja ELi liikmesriikidest pärit nn vabatahtlikud koheselt rohkem kui 8000 moslemi meest ja poissi, kes olid otsinud varju ÜRO kaitseüksuse (UNPROFOR) kaitse all olevast piirkonnast; arvestades, et ulatusliku etnilise puhastuse käigus küüditati ligikaudu 30 000 naist, last ja vanurit ning seega on tegemist suurima pärast Teise maailmasõja lõppu Euroopas toime pandud sõjakuriteoga;
- C. arvestades, et see endise Jugoslaavia asjade rahvusvahelise kriminaalkohtu (EJRK) ja Rahvusvahelise Kohtu poolt genotsiidiks tunnustatud tragöödia leidis aset kohas, mille ÜRO oli kuulutanud turvaliseks pelgupaigaks, ning seetõttu sümboliseerib see rahvusvahelise üldsuse suutmatust sekkuda konflikti ja kaitsta süütut tsiviilelanikkonda;
- D. arvestades, et ÜRO peasekretär tunnistab oma 1999. aasta aruandes Srebrenica langemise kohta, et ÜRO ei suutnud oma mandaati täita, seda eelkõige nn turvaliste alade kaitse osas, ning on seetõttu kaasvastutav toimunu eest;
- E. arvestades Genfi konventsiooni arvukaid rikkumisi, mille Bosnia serblaste väed

---

<sup>1</sup> ELT C 46 E, 24.2.2010, lk 111.

Srebrenica moslemitest tsiviilelanike vastu toime panid, sealhulgas tuhandete naiste, laste ja eakate inimeste küüditamist ning paljude naiste vägistamist;

- F. arvestades, et massi- ja üksikhaudade avastamiseks ja lahtikaevamiseks tehtud pingutustest hoolimata ei ole ligikaudu 1200 Srebrenica mehe ja poisi surnukehi ikka veel leitud ega tuvastatud;
- G. arvestades, et 30. jaanuaril 2015 kinnitas EJRK kohtuotsused viiele Bosnia serblaste armee kõrgemale ohvitserile, kes olid süüdi mõistetud 1995. aasta Srebrenica genotsiidis osalemise eest, ja kinnitas sellega esimese lõpliku kohtuotsuse genotsiidi asjas; arvestades, et mõned süüdimõistetud ohvitseridest allusid otseselt tollasele Bosnia serblaste armee juhile Ratko Mladićile, kelle üle EJRK mõistab praegu kohut kuritegude, sealhulgas genotsiidi eest;
- H. arvestades, et Srebrenica sündmuste arengut mõjutasid negatiivselt ka ELi otsustusmehhanismide puudujäägid ning tõelise ühise välis- ja julgeolekupoliitika puudumine;
1. mälestab kõiki endise Jugoslaavia sõdade ajal Srebrenicas toime pandud genotsiidi ja metsikuste ohvreid ning avaldab neile austust; avaldab kaastunnet ohvrite perekondadele ja on nendega solidaarne;
  2. rõhutab, et genotsiidi ja teiste inimsusevastaste kuritegude õigeaegne takistamine ja nende eest tõhus karistamine peaks olema üks ELi peamisi prioriteete;
  3. palub nõukogul, komisjonil ja liikmesriikidel teha kõik endast oleneva selleks, et niisugused koletud teod Euroopas enam kunagi ei korduks, ning uurida, kas ELi kodanikud aitasid aastatel 1992–1995 kaasa genotsiidile ning inimsusevastastele ja sõjakuritegudele Bosnia ja Hertsegoviina territooriumil või panid selliseid tegusid ise toime;
  4. kutsub Bosnia ja Hertsegoviina parlamentaarset assambleed üles vastu võtma resolutsiooni Srebrenica genotsiidi kohta; toetab Ühendkuningriigi algatust ÜRO resolutsiooni vastuvõtmiseks selles küsimuses;
  5. väljendab toetust sellistele kodanikuühiskonna organisatsioonidele nagu Srebrenica ja Žepa enklaavi emade ühendus, kuna neil on keskne osa teadlikkuse tõstmises ja riigi kõikide kodanike leppimisele laiema aluse loomises; kutsub kõiki Bosnia ja Hertsegoviina kodanikke üles kasutama Srebrenica genotsiidi 20. aastapäeva võimalusena edendada leppimist ja koostööd, mis on keskse tähtsusega eeltingimused kõikide kõnealuse piirkonna riikide jaoks nende liikumisel Euroopaga integreerumise suunas; kutsub komisjoni ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat ja komisjoni asepresidenti üles tunnistama lepituspoliitika tähtsust ning rõhutab usujuhtide, meedia ja haridussüsteemide olulist osa selles raskes protsessis;
  6. tuletab meelde, et ÜRO rahukaitseüksus UNPROFOR ei suutnud kindlaksmääratud turvalisi alasid kaitsta; tuletab meelde, et mõned ELi liikmesriigid olid UNPROFORi koosseisus arvukalt esindatud ning pidid ja peavad seetõttu jätkuvalt kandma suurt osa vastutusekoormast;

7. kutsub nõukogu ja komisjoni üles Srebrenica–Potočari genotsiidi aastapäeva eel uuesti kinnitama ELi kindlat valmidust pakkuda kõikidele Lääne-Balkani ELiga ühinemise perspektiivi ja liidu toetust ühinemisprotsessile, muu hulgas tihedama piirkondliku koostöö soodustamise kaudu;
8. märgib, et Daytoni leping on antud piirkonna jaoks oluline rahuloov tegur, rõhutab aga, et nüüd on see muutunud probleemseks, pidades silmas toimiva poliitilise süsteemi konsolideerimist Bosnias ja Hertsegoviinas; rõhutab, et kõik kodanikud peavad võtma vastutuse uue põhiseadusliku lahenduse leidmise ning elujõulise riigi loomise eest kõigile inimestele; tuletab meelde, et nn Daytoni põhiseadust aitasid koostada Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide diplomaadid ning et ELil ja selle liikmesriikidel on seetõttu eriline kaasvastutus Bosnia ja Hertsegoviina reformimise eest;
9. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele, Bosnia ja Hertsegoviina valitsusele ja parlamendile, Bosnia ja Hertsegoviina üksuste valitsustele ja parlamentidele ning Lääne-Balkani riikide valitsustele ja parlamentidele.